**Ceza Bölümü 2003/20 E., 2003/20 K.**

- **ADLİ GÖREV**
- **ASKERİ GÖREV DIŞINDA KALAN ADLİ GÖREV**
- **JANDARMA PERSONELİ**

- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [ Madde 240 ]
- 2803 S. JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU [ Madde 7 ]
- 2803 S. JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU [ Madde 15 ]

**"İçtihat Metni"**

OLAY: İstanbul İl J.K. Asayiş Şb. Müdürlüğü emrinde görevli sanık J.Uzm.Çvş. M. T.'ın, 12.5.2001 günü, Ümraniye Cezaevinde tutuklu kişilere ait şikayet dilekçelerine bir aylık yasal süre içinde işlem yapmaması sebebiyle görevini kötüye kullandığı ileri sürülerek, eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle Şişli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 16.11.2001 gün ve E: 2001/25602, K: 2001/21950 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

ŞİŞLİ 6. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 28.11.2001 gün ve E: 2001/2572, K: 2001/2806 sayıyla; yüklenen eylemin 2803 sayılı Yasa'nın 7/C maddesi kapsamında kalan askeri suçlardan olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

KUZEY DENİZ SAHA KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 11.12.2002 gün ve E: 2002/759, K: 2002/716 sayıyla; sanığa yüklenen suçun askeri görevleriyle ilgili olmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Cengiz ERDOĞAN, Refik DİZDAROĞLU, Ahmet Şükrü DAĞLI, Recep SÖZEN, Ahmet ALKIŞ, M. Sadık LİMAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.4.2003 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Sevilay BATIR'ın, davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmemiştir. Adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur. Esasa ilişkin inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir. "Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a ) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b ) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c ) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Sanık, Jandarma Personeli olduğuna göre, Jandarmanın hangi nitelikteki görevler ile görevlendirildiğine ilişkin yasal düzenlemenin göz önünde tutulması, suça konu olayın meydana geldiği sırada yerine getirilmekte olan görevinin ise, Yasa'da belirtilen görevlerden hangisine uygun olduğunun incelenmesi gerekmektedir.

2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu'nun 7. maddesinde, Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri:

a ) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak,

b ) Adli görevleri, İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek,

c ) Askeri görevleri; Askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığı'nca verilen görevleri yapmak,

d ) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak, şeklinde sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Ümraniye E Tipi Cezaevinde tutuklu bulunan kişilerin Kocaeli 1 Nolu F Tipi Cezaevine sevkleri esnasında görevli Jandarmalar tarafından kendilerine sui muamelede bulunulduğu şeklinde yapmış oldukları şikayetler üzerine, İstanbul İl Makamının emri üzerine, sanığın ön inceleyici olarak görevlendirildiği, ancak soruşturma raporlarını zamanında İl Makamına göndermediği, bu nedenle sanık hakkında kamu davası açıldığı anlaşılmaktadır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, Jandarma personeli olan sanığın kendisine verilen görevin, 2803 sayılı Yasa

ve Yönetmelik hükümleri uyarınca, işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek olup, bu görevin de Jandarmanın adli görevleri arasında yer aldığı açıktır.

2803 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde, Jandarma personelinin askeri görevleri dışında kalan görevleri sırasında işledikleri suçlar nedeniyle adli yargı yerinde yargılanacakları kuralı düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu durumda, asker kişi sanığın adli görevleri sırasında işlediği ileri sürülen suç nedeniyle adli yargı yerinde yargılanması gerekir.

Açıklanan nedenlerle, sanık hakkında açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi ve Şişli 6. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Şişli 6. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 28.11.2001 günlü ve E: 2001/2572, K: 2001/2806 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.4.2003 günü KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ ile karar verildi.